Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет морського права
кафедра адміністративного та конституційного права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НПР
_____ Слободян С. О.
«11» 11 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

PROGRAM OF DISCIPLINE
FUNDAMENTALS OF ENSURING GENDER EQUALITY

рівень вищої освіти _____ Бакалавр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни _____ Вибіркова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Миколаїв – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» являється вибірковою дисципліною навчального процесу студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Бакалавр».

«04» 11 2024 року, 20с.

Розробник: БОРТНИК Н. П., докт. юрид. наук, професор, в.о. зав. кафедри адміністративного та конституційного права _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» узгоджено з гарантом освітньої програми.
Гарант освітньої програми «ПРАВО» – Ломжець Ю.В., доцент, кандидат політичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» розглянуто на засіданні кафедри адміністративного та конституційного права.
Протокол № 4 від «21» 11 2024 року.
В.о. зав. кафедри адміністративного та конституційного права – БОРТНИК Надія Петрівна, професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.
Протокол № 4 від «26» 11 2024 року.
Голова – Бараненко Д.В., доктор юридичних наук, професор _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Голова відділу – Лабарткава А.В. _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 9 від «27» 11 2024 року.

Голова НМР НУК – _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ……..…....4
1. Опис навчальної дисципліни……..5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни…….6
3. Передумови для вивчення дисципліни……..6
4. Очікувані результати навчання……..6
5. Програма навчальної дисципліни……..6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання
та методи їх демонстрування …….10
7. Форми поточного та підсумкового контролю……11
8. Критерії оцінювання результатів навчання……16
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких
передбачає навчальна дисципліною……16
10. Рекомендовані джерела інформації……...…17

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Основи забезпечення гендерної рівності» є дисципліна вільного вибору студента, яка забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору.

Завданням вивчення навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» є розширення базових знань про правові засади забезпечення рівних прав чоловіків та жінок в сучасному суспільстві. При вивченні цього курсу студенти повинні: засвоїти основні гендерні стратегії України до встановлення гендерної демократії; з'ясувати основні причини гендерної нерівності в Україні, серед яких певні стереотипи та гендерні установки, вивчити засади ґендерної рівності, закріплені у законодавстві України; розуміти підходи до реалізації державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Вивчення дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» передбачає поглиблений аналіз підходів до розуміння термінів «гендер», «гендерна рівність», «гендерні стереотипи», «рівні права та можливості жінок і чоловіків», «дискримінація за ознакою статі», «насильство за ознакою статі», «ґендерно-правова експертиза» тощо.

Матеріали курсу орієнтовані на розвиток критичного мислення, формування творчого підходу до ключових проблем соціально-гуманітарних наук та забезпечення гендерної рівності в Україні.

Ключові слова: гендерна рівність, гендерні стереотипи, права жінок і чоловіків, індекс гендерної рівності, диспропорції гендерної рівності, дискримінація за ознакою статі, насильство за ознакою статі, ґендерно-правова експертиза.

Abstract

The educational discipline "Fundamentals of ensuring gender equality" is a discipline of the student's free choice, which ensures the acquisition of special competencies determined by the educational program and disciplines of free choice.

The task of studying the educational discipline «Fundamentals of ensuring gender equality» is to expand basic knowledge about the legal principles of ensuring equal rights of men and women in modern society. When studying this course, students should: learn the main gender strategies of Ukraine before the establishment of gender democracy; to find out the main causes of gender inequality in Ukraine, including certain stereotypes and gender attitudes, to study the principles of gender equality enshrined in the legislation of Ukraine; understand approaches to the implementation of state policy in the field of ensuring equal rights and opportunities for women and men.

The study of the discipline «Fundamentals of ensuring gender equality» involves an in-depth analysis of approaches to understanding the terms «gender», «gender equality», «gender stereotypes», «equal rights and opportunities of women and men», «discrimination based on gender», «violence based on gender», «gender-legal expertise», etc.

The course materials are focused on the development of critical thinking, the formation of a creative approach to the key problems of the social and humanitarian sciences, and ensuring gender equality in Ukraine.

Key words: gender equality, gender stereotypes, women's and men's rights, gender equality index, gender equality disparities, gender-based discrimination, gender-based violence, gender-legal expertise.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання / заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань
_____
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова 3*</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 2</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету –</td><td rowspan="5">Спеціальність
_____
(код та найменування)

Освітня програма
_____
(найменування)</td><td colspan="2">Семестр: 3</td></tr>
<tr><td>Лекцій (денна)</td><td>Лекцій (заочна)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання _____</td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські (денна)</td><td>Практичні, семінарські (заочна)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 150 годин</td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6;</td><td rowspan="6">Освітній рівень: перший(бакалаврський)</td><td>Самостійна робота (денна)</td><td>Самостійна робота (заочна)</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>122 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: –</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
Поточний – комбінований.
Підсумковий – усний.</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Основи забезпечення гендерної рівності» – є поглиблення студентами теоретичних і практичних знань, що стосуються забезпечення гендерної рівності нормами міжнародного права й чинного законодавства України; визначення сутності і поняття ґендерної рівності, проблеми дискримінації прав жінок та чоловіків та шляхів її подолання; дослідження розвитку принципу рівності прав і можливостей жінок й чоловіків у законодавстві, а також розвивати установки до реалізації ідеалів і цінностей розвитку демократичного суспільства в світі.

Завданнями навчальної дисципліни є формування у студентів знань, вмінь та навичок проявляти активну позицію щодо реалізації ідеалів і цінностей розвитку демократичного суспільства в світі, Європі, Україні, виховувати відповідальність щодо збереження миру та прав людини.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» є оволодіння фаховими знаннями, що формуються під час вивчення наступних дисциплін: «Теорія держави і права», «Історія держави і права України та зарубіжних країн», «Конституційне право України та зарубіжних країн».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

– Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання.

– Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів різних джерел.

– Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

– Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

– Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовий модуль №1. Гендерна рівність: поняття, зміст та історія виникнення.

Тема 1. Основні категорії та поняття ґендерної рівності.

Основна література: [4; 32; 38]

Тема 2. Стереотипні уявлення про чоловіків і жінок та шляхи їх подолання

Основна література: [4; 32; 38; 47]

Тема 3. Жінки в демократичному світі

Основна література: [4; 32; 38; 47]

Змістовий модуль №2. Міжнародне визнання гендерної рівності. Міжнародно-правові документи у сфері забезпечення гендерної рівності.

Тема 4. Вплив всесвітніх організацій на утвердження ґендерної рівності.
Основна література: [16; 26; 32; 33]
Тема 5. Конвенція CEDAW – історія прийняття та принципи функціонування.
Основна література: [16; 26; 32; 40]
Тема 6. Ґендерно-правова експертиза актів законодавства та проєктів нормативно-правових актів.
Основна література: [16; 26; 32; 35]

Змістовий модуль 3. Гендерна рівність в Україні та стан її правового забезпечення

Тема 7. Поява і розвиток ідеї ґендерної рівності в українській правовій думці. Громадянське суспільство крізь призму ґендерної проблематики.
Основна література: [12; 23; 32]
Тема 8. Ґендерна експертиза конституційного законодавства. Ґендерна рівність у виборчому законодавстві.
Основна література: [16; 23; 32; 43]
Тема 9. Трудові правовідносини та відносини в сфері зайнятості: ґендерний аналіз. Забезпечення ґендерної рівності в сімейних відносинах
Основна література: [28-30; 32; 35]

Змістовий модуль 4. Дискримінація та форми її прояву. Правові засоби запобігання дискримінації.

Тема 10. Насильство в сім'ї, форми домашнього насильства.
Основна література: [12; 17; 24; 32]
Тема 11. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами – історія прийняття та ратифікації в Україні.
Основна література: [12; 17; 24; 32; 35]
Тема 12. Ґендерні стереотипи як чинник ризику девіантної поведінки.
Основна література: [12; 17; 24; 32; 35; 38]

Змістовий модуль 5. Діяльність міжнародних інституцій у забезпеченні гендерної рівності

Тема 13. Ґендерна експертиза міжнародного права.
Основна література: [14; 20; 32; 35]
Тема 14. Досвід зарубіжних країн у побудові ґендерних стратегій.
Основна література: [13; 26-27; 32; 38]
Тема 15. Сучасні міжнародні підходи та інструменти впровадження ґендерно-орієнтованого бюджетування.
Основна література: [15; 27; 30; 32]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					**Заочна форма**				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1.										
Змістовий модуль 1. Гендерна рівність: поняття, зміст та історія виникнення.										
Тема 1. Основні категорії та поняття ґендерної рівності.	**10**	2	2		6	**10**	1			9
Тема 2. Стереотипні уявлення про чоловіків і жінок та шляхи їх подолання.	**10**	2	2		6	**10**		1		9
Тема 3. Жінки в демократичному світі.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**2**	**2**		**26**
Змістовий модуль 2. Міжнародне визнання гендерної рівності. Міжнародно-правові документи у сфері забезпечення гендерної рівності.										
Тема 4. Вплив всесвітніх організацій на утвердження ґендерної рівності	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 5. Конвенція CEDAW – історія прийняття та принципи функціонування	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 6. Ґендерно-правова експертиза актів законодавства та проєктів нормативно-правових актів	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 2	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 3. Гендерна рівність в Україні та стан її правового забезпечення										
Тема 7. Поява і розвиток ідеї ґендерної рівності в українській правовій думці. Громадянське суспільство крізь призму ґендерної проблематики.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 8. Ґендерна експертиза конституційного законодавства. Ґендерна рівність у виборчому законодавстві.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 9. Трудові правовідносини та відносини в сфері зайнятості: ґендерний аналіз. Забезпечення ґендерної рівності в сімейних відносинах.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 3	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 4. Дискримінація та форми її прояву. Правові засоби запобігання дискримінації.										
Тема 10. Насильство в сім'ї, форми домашнього насильства.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 11. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами – історія прийняття та ратифікації в Україні.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 12. Ґендерні стереотипи як чинник ризику девіантної поведінки.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 4	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 5. Діяльність міжнародних інституцій										

у забезпеченні гендерної рівності										
Тема 13. Ґендерна експертиза міжнародного права.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 14. Досвід зарубіжних країн у побудові ґендерних стратегій.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 15. Сучасні міжнародні підходи та інструменти впровадження ґендерно-орієнтованого бюджетування.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 5	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Усього годин	**150**	**30**	**30**		**90**	**150**	**14**	**14**		**122**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Історія формування поняття «ґендерна рівність».	2	-
2	Права жінок і чоловіків у системі прав людини.	2	1
3	Забезпечення ґендерної рівності як передумова євроінтеграції України.	2	1
4	Ґендерний баланс у політиці (або як працюють ґендерні квоти).	2	1
5	Закріплення та забезпечення ґендерної рівності на рівні національного законодавства.	2	1
6	Ґендерна рівність як умова духовного, культурного та інтелектуального розвитку українського суспільства.	2	1
7	Ґендерні асиметрії в мові: законодавче унормування вживання в Україні фемінітивів.	2	1
8	Чоловіча та жіноча зайнятість: вплив статі на вибір професії. Законодавчі засади врегулювання ґендерної рівності в трудових правовідносинах.	2	1
9	Шлюб та види шлюбів в Україні. Подружні правовідносини як особливий вид сімейних правовідносин.	2	1
10	Ґендерно-орієнтоване бюджетування в контексті реалізації міжнародних та національних зобов'язань України у сфері прав людини та досягнення ґендерної рівності.	2	1
11	Домашнє насильство. Форми домашнього насильства.	2	1
12	Ґендерні категорії в кримінально-виконавчому праві.	2	1
13	Ґендерна рівність у країнах ЄС.	2	1
14	Характеристика CEDAW як міжнародного договору у сфері захисту прав людини.	2	1
15	Ґендерно-правова експертиза актів законодавства та проєктів нормативно-правових актів.	2	1
	Разом	**30**	**14**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **2 години на 1 лекцію;**
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття;**
- підготовка і написання рефератів – **5 годин на 1 роботу;**
- написання МКР – **3 години на 1 роботу;**
- підготовка до заліку – **15 години на залік**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	**30**	**14**
2	Підготовка до практичних занять	**30**	**14**
3	Виконання МКР	**15**	**–**
4	Виконання КР	**–**	**79**
5	Підготовка до заліку	**15**	**15**
	Разом	**90**	**122**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

● робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

● пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

● дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

● диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

● демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

● лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

● бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

● ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

● відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

● вправа – планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;

● практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра – спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

● спостереження – тривале цілеспрямоване сприймання об’єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв’язків і залежностей, розкриття сутності явищ;

● методи контролю і самоконтролю:

● фронтальне опитування;

● контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

● контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

● пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

● репродуктивний метод – відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;

● проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв’язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

● частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв’язуючи проблемні завдання;

● дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

– усні відповіді;
– виконання практичних завдань;
– контрольні роботи;
– стандартизовані тести;
– реферати, есе;
– інші види індивідуальних та групових завдань;
– залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Основи забезпечення гендерної рівності»** передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання

теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами в ІІІ-му семестрі заліку з дисципліни **«Основи забезпечення гендерної рівності»**. При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати до 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати до 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на семінарських заняттях, написання та захист рефератів, виконання МКР). Питома вага заліку в загальній системі оцінок **– 40 балів.**

Право здавати залік надається студенту, якій з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає не менше **60 балів**. Якщо студент набрав меншу кількість балів, то добрати необхідну кількість балів студент може за рахунок виконання індивідуальних завдань та поточного тестування або відпрацювання пропущених занять з відповідних тем курсу.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титульний лист, план, література та ін.).	**1**
Структурованість роботи (наявність чіткого, послідовного, логічного плану структури).	**1**
Чітке визначення **актуальності теми**, що висвітлюються у рефераті.	**1**
Змістовність основного тексту (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану: питання, яке в ньому розглядається, викладене послідовно, логічно; текст повинен бути інформативним, об8єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу, а також коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі).	**5** Виконання від 90 % – 100% вимог – 5 балів Виконання 70% – 89% вимог – 4 бали Виконання 55% – 69% вимог – 3 бали Виконання 30% – 54% вимог – 2 бали Виконання менше 30% вимог – 1 бал

Бібліографія роботи (список використаної наукової літератури повинен містити мінімум 6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії).	**1**
Наявність емпіричної частини (висновки гуртуються на результатах проведеного дослідження, викладені з чітким формулюванням авторської позиції)	**2** Виконання від 50 % – 100% вимог – 2 бали Виконання менше 50% вимог – 1 бал
Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження).	**4** Виконання від 80 % – 100% вимог – 4 бали Виконання 65% – 79% вимог – 3 балів Виконання 50% – 64% вимог – 2 балів Виконання 30% – 49% вимог – 1 бал
Усього	**15**

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Основи забезпечення гендерної рівності»** передбачено проведення двох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 5 МКР, де кожна оцінюється до 6 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: тестових завдань, теоретичних понять та теоретичних запитань та/або задачі чи завдання.

Кожне тестове завдання складається з 4 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 0,5 балів (разом 2 бали за всі правильні відповіді). За невірну відповідь бали не нараховуються.

В МКР дається 1 визначення і одне теоретичне питання або задача чи завдання:

– За правильне визначення поняття нараховується 2 бали.

– За відповідь на теоретичне питання та/або розв’язання задачі чи виконання завдання студент може отримати до 2 балів.

Відповідь на теоретичне питання або розв’язання задачі чи виконання завдання (бали)	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
1,5–1,9	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
1–1,4	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тести	1х2 бали = 2 бали
Визначення поняття	1х2 бали = 2 бали
Теоретичне питання або розв’язання задачі	1х2 бали = 2 бали
Всього	**6 балів**

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР:

Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль № 3	Змістовий модуль № 4	Змістовий модуль № 5	Сума
Т1-Т3	**Т4-Т6**	**Т7-Т9**	**Т10-Т12**	**Т13-Т15**	**30**
6	**6**	**6**	**6**	**6**	

Т1 – Т15 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 55 балів і є їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається із чотирьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словнику з дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності». Словник повинен містити мінімум 10 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 10-ти правильних понять можна отримати 10 балів.

2. Відповідь на 2 теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується до 5 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
3	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, кожну правильну відповідь на теоретичне питання, в цілому, можна отримати 10 балів.

3. Складання зразка (проєкту) процесуального документа. Зразок процесуального документа з дотриманням всіх законодавчих вимог (протоколу, постанови, скарги тощо) передбачає опрацювання відповідного нормативного матеріалу. За правильне складання процесуального документа нараховується до 10 балів.

Бали	Критерії оцінювання
10	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог до цього виду документів.
8-9	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог, однак допущені несуттєві помилки та неточності в документі.
6-7	Процесуальний документ складений частково правильно, однак містить неточності.
4-5	Процесуальний документ має декілька суттєвих помилок.
1-3	Процесуальний документ містить значну кількість суттєвих помилок.
0	Процесуальний документ взагалі складений неправильно.

4. Рішення задачі. Рішення задачі виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За правильне рішення задачі нараховується до 10 балів.

Рішення задачі (бали)	Критерії оцінювання
10	Рішення правильне, повне, логічне, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8-9	Рішення в цілому правильне, достатньо повне, логічне, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Рішення частково правильне, містить неточності і недостатньо обґрунтоване.

4-5	Рішення має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Рішення містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Рішення взагалі не вірне та не обґрунтоване.
0	Студент взагалі не розуміє задачу.

5. Написання та захист реферату (реферат виконується і здається разом з КР). За написання і захист реферату нараховується до 15 балів. Критерії написання та захисту рефератів наведені вище.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15х1 бал = 15 балів	5х1 бал = 5 балів
Написання і захист реферату	1х15 балів = 15 балів	–
Виконання КР	–	1х55 балів = 55 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	5х6 балів = 30 балів	–
Всього	**60**	**60**

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на заліковий білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен заліковий білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання залікового білету оцінюється до 13,3 балів. Тобто після складання заліку студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання залікового білету

Відповідь на питання (бали)	**Критерії оцінювання**
12–13,3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1-Т3	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 1	**6**		
ЗМ 2	Т4-Т6	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Написання і захист реферату	**15**		
		Виконання МКР № 2	**6**		
ЗМ 3	Т7-Т9	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 3	**6**		
ЗМ 4	Т10-Т12	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 4	**6**		
ЗМ 5	Т13-Т15	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 5	**6**	Виконання КР	**55**
Підсумковий контроль		Залік	**40**	Залік	**40**
Сума			**100**		**100**

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Основи забезпечення гендерної рівності» для здобувачів вищої освіти.

2. Наповненість групи «Основи забезпечення гендерної рівності» в месенджері «Viber», «Telegram» для дистанційного навчання електронним варіантом КК України, КПК України, ЦК України, ЦПК України, КАС України, КУпАП України, лекціями та навчальними посібниками з відповідних юридичних дисциплін.

3. Наочні засоби: офіційний веб-сайт Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України, прокуратури та інших органів державної влади, а також слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, зал судових засідань (ауд. 303).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Нормативно-правові акти.

1. Акт проголошення незалежності України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України. Декларація від 16.07.1990 № 55–XII. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 31.07.1990. № 31. Ст. 429.
3. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 6 листопада 1997 року. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2001. № 11: Законодавство України про громадянство.
4. Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод від 04.11.1950 р. Зб. договорів Ради Європи. К.: Парлам. вид-во, 2000. С. 27–45.
5. Загальна декларація прав людини. Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948. *Голос України*. 10.12.2008. № 236.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/ 254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.
8. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
9. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 № 1129-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21.
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. Док. ООН A/RES/2200 A (XXI) (Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
11. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.
12. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 52. Ст. 561.
13. Постанова Верховної Ради України «Про Засади державної політики України в галузі прав людини». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/757-14
14. Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#Text
15. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004
16. Збільшення представництва жінок в політиці через виборчу систему. Резолюція 1706 (2010). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz/docs/1045_rez_1706.htm
17. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5207-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32, Ст. 412.
18. Недавні напади на жінок: необхідність комплексного реагування та чесного висвітлення. Резолюція 2093 (2016). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz/docs/2206_rez_2093_(2016).htm

19. Боротьба з насильством проти жінок: на шляху до конвенції Ради Європи. Резолюція 1635 (2008). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz/docs/846_res_1635_(2008).htm
20. Цілі розвитку тисячоліття. Сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: http://www.un.org/millenniumgoals/gender.shtml
21. Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 р. № 256. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0051-94
22. Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 756-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/756-2021-%D1%80#Text
23. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text
24. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 35.
25. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо включення до колективних договорів та угод положень, що забезпечують рівні права та можливості жінок і чоловіків у трудових відносинах. URL: https://www.msp.gov.ua/projects/461/
26. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 06. 10.1999. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text
27. Конвенція про політичні права жінок від 07.07.1954. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156#Text
28. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Дод. № 50. Ст. 375.
29. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text.
30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників: Закон України від 12.05.2022 № 2253-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2253-20#Text.
31. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин: Закон від 01.07.2022 № 2352-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text.

Наукова та навчально-методична література:

32. Андрусяк І. П. Правове забезпечення ґендерної рівності: навчальний посібник. Львів: Галицька видавнича спілка, 2023. 176 с.
33. Андрусяк І. П. Електронний навчально-методичний комплекс «Правове забезпечення ґендерної рівності». URL: https://vns.lpnu.ua/course/view.php?id=14314
34. Перес Кріадо, Керолайн. Невидимі жінки. Як вижити у світі, де навіть цифри брешуть на користь чоловіків. Пер. з англ. Ірини Гнатковської. Х.: Віват, 2021.

416 с.
35. Суслова О. Рівні права та можливості жінок і чоловіків у місцевому самоврядуванні: стандарти, пріоритети, поради. К.: ТОВ "Видавництво "Юстон", 2020. 40 с.
36. Марценюк Т. «Захисники галактики»: влада і криза в чоловічому світі. Київ: Комора, 2020. 256 с.
37. Інша оптика: ґендерні виклики сучасності: збірник наукових праць / упоряд. В. Агеєва, Т. Марценюк. Київ: Смолоскип, 2019. 256 с.
38. Уварова О. О., Дайнеко К. К. Захист прав жінок: юридичні інструменти забезпечення гендерної рівності в Україні: навч. посібник. К.: Вид-во «ФОП Голембовська О. О.», 2019. 116 с.
39. Марценюк Т. Чому не варто боятися фемінізму. Київ : КОМОРА, 2018. 328 с.
40. Рош А. Перша стать. Зміни та криза чоловічої ідентичності / переклад з французької І. Славінської. Київ: Основи, 2018. 248 с.
41. Марценюк Т. О. Забезпечення ґендерної рівності у Збройних силах України. *Empirio*. 2024. Т. 1, № 1. С. 44–54.
42. Вапнярчук Н. М. Питання правового забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах в Україні в умовах війни. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 6. С. 346–351.
43. Бучин М. А., Данчук Г. Д. Основні механізми забезпечення принципу гендерної рівності у виборчому процесі. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Політологія. Соціологія. Право. 2022. Вип. 2 (54). С. 12–16.
44. Редчиць О. С. Міжнародний досвід забезпечення гендерної рівності у виборчих процесах. *Best practices of public administration: international experience*. Рига, 2021. С. 17–22. URL: http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/160/4720/9931-1
45. Жачек Н. Gender Gap – 2021: Розрив збільшується, Україна втратила 15 позицій. Веб-сайт 50vidsotkiv.org.ua. 8 квітня 2021. URL: https://50vidsotkiv.org.ua/gender-gap-2021-rozryv-zbilshuyetsyaukrayina-vtratyla-15-pozytsij/
46. Казначеєв Д. Г., Настич Т. М. Забезпечення принципу гендерної рівності у правоохоронній діяльності. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. Харків, 2020. С. 31–33. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/29_05_2020/pdf/7.pdf
47. Глиняний І. В. Історія та розвиток гендерної політики у виборчому праві. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. Вип.3. С. 22–32.

Інформаційні ресурси

48. www.president.gov.ua/ (сайт Президента України)
49. www.rada.gov.ua/ (сайт Верховної Ради України)
50. www.kmu.gov.ua/ (сайт Кабінету Міністрів України)
51. www.ccu.gov.ua/ (сайт Конституційного Суду України)
52. www.mvs.gov.ua/ (сайт Міністерства внутрішніх справ України)
53. www.minjust.gov.ua/ (сайт Міністерства юстиції України)
54. Центр правових досліджень ґендерної рівності. URL: https://lpnu.ua/tspdgr

55. Електронна бібліотека ґендерної проблематики. URL: https://decentralization.gov.ua/gender/library
56. www.textbooks.net.ua/content/view/4571/39/ (Підручники онлайн)
57. www.pravouch.com/page/orgpravo/ist/ist-22--idz-ax294--nf-5.html